

บทที่ ๑

บทนำ

๑.๑ ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

สภาพสังคมไทยปัจจุบันกำลังอยู่ในสภาพที่เรียกว่า “กลียุค” ทั้งด้านเศรษฐกิจการเมือง สังคมและวัฒนธรรมมีปัญหาที่เกิดขึ้นกับเด็กและเยาวชนที่ทุกฝ่ายจะต้องร่วมมือกันปรับปรุงแก้ไข อย่างถูกวิธี¹ ซึ่งสอดคล้องกับความคิดเห็นของประเวศวະสีที่กล่าวว่าปัจจุบันศีลธรรมของคนตกต่ำลงไปมากมีความรุนแรงเกิดขึ้นตั้งแต่เด็กฆ่ากันเด็กข่มขืนเด็กทั้งที่ประเทศไทยเป็นเมืองพุทธแต่กลับมีสถิติการฆ่ากันตายสูงถึงกับติดอันดับ๒ของโลกมีการโฆษณาเหล้าเบียร์บุหรี่มีหญิงบริการจำนวนมากจนได้รับฉายาว่า “นครแห่งโสเภณี” เพราะฉะนั้นจะเห็นว่าปัญหาศีลธรรมจริยธรรมเสื่อมเป็นปัญหาหนึ่งของสังคมไทย²

ปัจจุบันได้มีแหล่งมั่วสุมของวัยรุ่นทั้งชายและหญิงเกิดขึ้นตามสถานที่ต่าง ๆ ใน กรุงเทพมหานครและขยายตัวไปยังภูมิภาคต่าง ๆ ต่อเนื่องตลอดเวลาโดยเฉพาะการแพร่ระบาดของ แฟชั่นเสื้อผ้าวัยรุ่นอาทิชุดสายเดี่ยวเกาะอกกระโปรงสั้นขณะเดียวกันก็เกิดมีแหล่งมั่วสุมของ เยาวชนที่นัดพบกันเพื่อดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์มั่วสุมยาเสพติดประเภทยาอียาบ้าแม้กระทั่งการ ซื้อขายหนังสือวีดีโอวีซีดีลามกรวมทั้งการขายบริการทางเพศจนติดเชื่อเอดส์โดยพบว่าการมี เพศสัมพันธ์ของเยาวชนหญิงเริ่มตั้งแต่อายุ๑๑ปีส่วนชายเริ่มตั้งแต่อายุ๑๖ปีซึ่งปัญหาทั้งหมดของ เยาวชนนั้นยากเกินกว่าหน่วยงานใดหน่วยงานหนึ่งจะรับผิดชอบได้เพียงหน่วยงานเดียวการ ดำเนินการแก้ไขต้องเป็นยุทธศาสตร์เชิงบูรณาการโดยจะต้องได้รับความร่วมมือจากทุกหน่วยงานที่ เกี่ยวข้อง³

อาจกล่าวได้ว่ามีสาเหตุมาจากการพัฒนาที่ขาดความสมดุลระหว่างการพัฒนาด้านวัตถุ กับการพัฒนาด้านจิตใจเป็นผลให้เด็กและเยาวชนมีพฤติกรรมซึ่งก่อให้เกิดปัญหาของสังคมอัน แสดงให้เห็นถึงความเสื่อมโทรมด้านคุณธรรมจริยธรรมของเยาวชนมีแนวโน้มที่จะทวีความรุนแรง

¹ฉันทนาจันทร์บรรจง . การศึกษากับการพัฒนาคุณธรรม, (กรุงเทพมหานคร : สำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ,๒๕๔๑),หน้า ๗๕.

²ประเวศวະสี ยุทธศาสตร์ทางปัญญาของชาติยุทธศาสตร์ที่สำคัญที่สุดของสังคมทั้งหมดรวมกัน . (กรุงเทพมหานคร : มูลนิธิภูมิปัญญา ร่วมกับสมาคมนักข่าวแห่งประเทศไทย,๒๕๓๗),หน้า ๑๑.

³เสรีวงษ์มณฑา. คณะอนุกรรมการส่งเสริมและประสานงานเยาวชนแห่งชาติ,๒๕๔๔),หน้า๑๕.

มากยิ่งขึ้นและในภาวะปัจจุบันที่มีความเจริญก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีสูงเป็นโลกที่ไร้พรมแดนมีการสื่อสารความรู้และข้อมูลข่าวสารอย่างไร้ขีดจำกัดจึงอาจทำให้มีการแพร่กระจายปัญหาไปได้ทั่วทุกภูมิภาคของประเทศทั้งในเมืองใหญ่และในชนบทได้ตลอดเวลาจากปัญหาดังกล่าวแสดงให้เห็นว่าการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน ในโรงเรียนยังมีปัญหาที่ทำให้ไม่สามารถพัฒนาเยาวชนของชาติส่วนหนึ่งให้บรรลุตามความมุ่งหมายของการจัดการศึกษาที่ต้องการให้เด็กมีคุณธรรมจริยธรรมได้

การพัฒนาคุณภาพชีวิตเยาวชนให้มีคุณภาพนั้นสถาบันการศึกษามีความสำคัญและมีส่วนรับผิดชอบในการเสริมสร้างคุณลักษณะที่พึงประสงค์ให้แก่เยาวชนและพลเมืองในชาติเป็นอันมากดังที่อานันท์ ปันยารชุน ได้กล่าวไว้ว่า “การที่จะพัฒนาพลเมืองของประเทศให้เป็นบุคคลที่มีคุณภาพนั้นสิ่งสำคัญที่สุดก็คือการจัดการศึกษาให้มีประสิทธิภาพเพราะการศึกษาเป็นหัวใจของการพัฒนาประเทศทั้งนี้เพราะความเจริญที่ปรากฏทั้งในด้านวัตถุและด้านคุณธรรมจริยธรรมในจิตใจของคนนั้นเป็นผลสะท้อนให้เห็นถึงคุณภาพของคนในสังคมอันเกิดจากการอบรมบ่มนิสัยมาจากครอบครัวสถาบันการศึกษาตลอดจนได้รับกระบวนการจัดเกล้าและปรากฏการณ์ทางสังคมที่ดี ” ดังนั้นการจัดการศึกษาอบรมเพื่อพัฒนาเด็กและเยาวชนให้เป็น **มีคุณธรรมจริยธรรม** ก็ยังมีความสำคัญมากยิ่งขึ้นสำหรับการพัฒนาประเทศสู่เป้าหมายในอนาคต⁴

ด้วยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น เป็นปัญหาเร่งด่วนที่รีบแก้ไขก่อนปัญหาจะลุกลามเยาวชนที่กำลังศึกษาอยู่ตามสถานบันการศึกษาต่างๆไปมากกว่านี้ ดังนั้นผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษา เรื่องการพัฒนาคุณธรรมนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๖ (ฉะเชิงเทรา –สมุทรปราการ) เพื่อให้ทราบถึงปัจจัยที่เป็นผลต่อการพัฒนาคุณธรรม นักเรียนที่เป็นเยาวชนของชาติให้เป็นพลเมืองดีมีคุณภาพต่อไป

๑.๒ วัตถุประสงค์ของการวิจัย

๑.๒.๑ เพื่อศึกษาสภาพการ พัฒนาคุณธรรมนักเรียน โรงเรียนมัธยมศึกษาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต ๖

๑.๒.๒ เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นนักเรียน โรงเรียนมัธยมศึกษา ที่มีต่อการพัฒนาคุณธรรมนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา จำแนกตาม เพศ อายุ และระดับชั้นมัธยมศึกษา

⁴อานันท์ ปันยารชุน , การศึกษาแนวทางการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม .(กรุงเทพมหานคร : คณะกรรมการพัฒนาการศึกษาอบรมและเล็งดูเด็ก,๒๕๓๕),หน้า ๑.

๑.๓ ขอบเขตของการวิจัย

๑.๓.๑ ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมุ่งศึกษา การพัฒนาคุณธรรมนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต ๖ (ฉะเชิงเทรา – สมุทรปราการ) และประชากรที่ใช้วิจัย เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ – ๖ จำนวน ๓ โรงเรียน ได้แก่ โรงเรียนวัดใหม่สมุทรกิจพิทยาคม โรงเรียนราชประชาสมาสัย ฝ่ายมัธยม รัชดาภิเษก ในพระบรมราชูปถัมภ์ และโรงเรียนป้อมนาคราชสวนทอานนท์ โดยกำหนดกลุ่มตัวอย่าง จำนวน ๒๐๐ คน

๑.๓.๒ ขอบเขตด้านตัวแปร

ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ มีดังนี้

๑. ตัวแปรต้น ได้แก่ เพศ อายุ และระดับชั้นมัธยมศึกษาของนักเรียน โรงเรียนมัธยมศึกษา ที่มีต่อการพัฒนาคุณธรรมนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต ๖ (ฉะเชิงเทรา – สมุทรปราการ)

๒. ตัวแปรตาม ได้แก่ การพัฒนาคุณธรรมนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต ๖ (ฉะเชิงเทรา – สมุทรปราการ) ซึ่งแบ่งออกเป็น ๔ ด้าน ได้แก่

- ๑) ด้านสภาพแวดล้อมทางบ้าน
- ๒) ด้านการจัดการเรียนรู้ในโรงเรียน
- ๓) ด้านอิทธิพลของกลุ่มเพื่อน
- ๔) ด้านอิทธิพลของสื่อ

๑.๔ สมมติฐานการวิจัย

นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑-๖ เป็นโรงเรียน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต ๖ (ฉะเชิงเทรา – สมุทรปราการ) มีความคิดเห็นแตกต่างกันต่อสภาพการ พัฒนาคุณธรรมนักเรียน

๑.๕ นิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัย

๑. การพัฒนาคุณธรรมนักเรียน หมายถึง แนวทางการปลูกฝังคุณธรรมด้วยฝึกฝนให้มีความ รู้สึกตระหนักรู้ว่าอะไรดี อะไรควร อะไรไม่ควร อะไรไม่ดี และปฏิบัติแต่ในทางที่ถูกที่ควรให้เป็นปกติวิสัย การพัฒนาในสิ่งดังกล่าวควรใช้สิ่งโน้มนำให้มีคุณธรรมสูง มีความระลึกได้ว่าอะไรไม่ควร และความรู้สึกตัวว่ากำลังทำอะไรอยู่ ผู้หวังความสงบสุขความเจริญและความมั่นคงแก่ตนเองและประเทศชาติ ต้องฝึกฝนตนเองให้มีคุณธรรม เพราะคุณธรรมเป็นสิ่งที่สำคัญต่อการดำรงชีวิตใน

ปัจจุบันและสถานศึกษาควรให้การส่งเสริมสนับสนุนและชักจูงให้บุคลากร นักเรียนสนใจคุณธรรม และพร้อมปฏิบัติกับชีวิตการทำงานของตนเองด้วยกระบวนการพัฒนาคุณธรรม ทั้ง ๔ ด้านดังนี้

๑. ด้านสภาพแวดล้อมทางบ้าน หมายถึง สภาพวิถีชีวิตความเป็นอยู่การอบรม เลี้ยงดูสภาพเศรษฐกิจครอบครัวตลอดจนขนบธรรมเนียมประเพณี และคุณลักษณะสิ่งแวดล้อมที่มี องค์ประกอบของสิ่งมีชีวิต

๒. ด้านการจัดการเรียนรู้ในโรงเรียน หมายถึง การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยวิธีต่างๆ อย่างหลากหลายที่มุ่งให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างแท้จริงเกิดการพัฒนาตนและสังคม คุณลักษณะที่จำเป็นสำหรับการเป็นสมาชิกที่ดีของสังคม มุ่งพัฒนาผู้เรียน ต้องใช้เทคนิคหรือ กระบวนการเรียนการสอนที่หลากหลาย เช่นการเรียนรู้แบบสืบค้น แบบค้นพบแบบแก้ปัญหา แบบ การใช้กรณีศึกษา การตั้งคำถาม กรณีตัวอย่าง เกมปริศนาเพื่อให้เกิดความรู้เกิดขึ้นแก่นักเรียน

๓. ด้านอิทธิพลของกลุ่มเพื่อน หมายถึง บทบาทบุคคลหรือกลุ่มบุคคลที่อยู่ในวัย เดียวกันมีทั้งเพื่อนที่พฤติกรรมชักชวนไปทำในสิ่งที่ดีและไม่ดีที่มีอิทธิพลต่อการกระทำให้เกิด ความรู้สึกริษยหรือเจตคติต่างๆ ได้

๔. ด้านอิทธิพลของสื่อ หมายถึง การสื่อสารที่มุ่งไปสู่ผู้รับสารจำนวนมาก ซึ่งมีความแตกต่างกัน เพื่อให้ถึงประชาชนผู้รับสารได้รวดเร็วในเวลาเดียวกัน และสารนั้นมีลักษณะที่ไม่ ยั่งยืน ชับซ้อนทำให้เกิดทัศนคติแก่ผู้รับสารจำนวนมาก

๒. คุณธรรม หมายถึง ความดีงามในจิตใจที่ทำให้บุคคลประพฤติดีปฏิบัติ รู้สึกละอาย ผู้มี คุณธรรมเป็นผู้มีความเคยชินในการประพฤติดีด้วยความรู้สึกในทางดีงาม คุณธรรมเป็นสิ่งที่ตรงกัน ข้ามกับกิเลสซึ่งเป็นความไม่ดีในจิตใจ ผู้มีคุณธรรมจึงเป็นผู้ที่ไม่มาก ด้วยกิเลสซึ่งจะได้รับการยก ย่องว่าเป็นคนดี

๓. นักเรียน หมายถึง นักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ -๖ ใน โรงเรียนมัธยมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๖ (ยะลา-สงขลา-สตูล-นราธิวาส)

๑.๖ ประโยชน์ที่ได้รับ

๑.๖.๑ ได้ทราบสภาพการพัฒนาคุณธรรมนักเรียน โรงเรียนมัธยมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๖ (ยะลา-สงขลา-สตูล-นราธิวาส)

๑.๖.๒ ได้ทราบผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของนักเรียน โรงเรียนมัธยมศึกษาที่มี ต่อการพัฒนาคุณธรรมนักเรียน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๖ (ยะลา-สงขลา-สตูล-นราธิวาส)

๑.๖.๓ ได้ทราบปัญหา อุปสรรค ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการพัฒนาคุณธรรมนักเรียน
โรงเรียนมัธยมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๖ (ฉะเชิงเทรา – สมุทรปราการ)